

Snedker

Af Søren Vadstrup
Maj 2006

Snedkerfaget var oprindeligt en del af tømmerfaget, men ud over bygningernes grovere tømrede dele var der også forskelligt finere inventar, der oftest udførtes som husflidsarbejder - snitteværker - heraf navnet snedker - snittker, hvilket også blev fagets betegnelse, da det omkring middelalderens slutning begyndte at optræde som et selvstændigt fag her i landet.

Langt op i tiden har det været et tilbagevendende stridsspørgsmål, hvad der hørte under tømmerens, og hvad der hørte under snedkernes arbejdsområde. Faggrænser, som var angivet af værktøjet, forarbejdningsmåden samt om arbejdet var nagelfast eller ikke, har været forsøgt. Først med påvirkningen fra tyske og hollandske svende kommer en arbejdsopdeling nær den, vi kender i dag.

Tømmerne måtte ud over det regulære tømmerarbejde kun udføre gulve samt porte med revler. Snedkerne måtte udføre alt, hvad der blev samlet med slidser og tappe, fyldinger i not, d.v.s. ting som vinduer, planke- og fyldingsdøre, vægpaneler med fyldinger, kassettelofter, faste skabe, lette skillevægge samt inventar som borde, stole, bænke og opbevaringsmøbler.

I slutningen af 1800-tallet deler snedkerfaget sig i to faggrupper, "bygningssnedkere" samt "snedker og stolemagere", de senere møbelsnedkere.

Bygningssnedkeren er hovedsageligt beskæftiget på værkstedet. Her udføres samlings og beslåningsarbejder af døre, vinduer og fast inventar. Opstillingen i bygningen udføres almindeligvis også af bygningssnedkere, dog isættes døre og vinduer lige så ofte af tømmerere.

I dag anvender snedkeren i størst mulig udstrækning maskiner til den forberedende forarbejdning, f.eks. bånd- og rundsav, tykkelseshøvl, afretter, fræser og kelemaskine samt en del håndmaskiner. Ved reparationer vil snedkeren ofte finde håndværktøjet frem, som her, hvor der høvles en ny sprosse med en profilhøvl.

En bygningssnedker og en maskinsnedker ligger fagligt ikke langt fra hinanden. Snedkerens arbejde udføres primært på værkstedet og består af samlings- og beslåningsarbejder af bygningsdele som døre, vinduer, facadeelementer, fast inventar og trapper. En stor del af arbejdet foregår ved forarbejdningsmaskiner som bånd- og rundsav, tykkelseshøvl, afretter, fræser og kelemaskiner (betjenes af maskinsnedkeren) samt en del håndværksmaskiner og håndværktøj.

Relaterede fag

Tømmer, maskinsnedker, møbelsnedker og orgelbygger

Uddannelse

Snedkerfagets grunduddannelse foregår på en af landets tekniske skoler og varer 3½-3¾ år, hvoraf 50 uger er skoleundervisning, heraf ca. 10 ugers undervisning inden for konstruktionslære, fagtegning, montageteknik og trætrapper. Uddannelsen afsluttes med aflæggelse af svendep prøve.

Derefter kan der tilbydes efteruddannelse inden for bygnings- og vinduesrenovering samt renovering og nedlægning af trægulve

Beskæftigede/antal virksomheder

I 1997 blev der uddannet 145 bygningsnedkere. I Træ-industri-Byg er der i dag beskæftiget ca. 4.900 bygningsnedkere. Derudover er der et antal ikke organiserede

Materialer/teknikker

Gennem de senere år er flere af snedkerens træforarbejdede produkter i stor udstrækning erstattet med præfabrikerede kunststofprodukter

Udviklingsmuligheder

Ud over de ovenfor nævnte efteruddannelses tilbud bør der gøres en yderligere indsats inden for restaurering af vinduer, glas (herunder udtagning af vinduesglas), udlusningsformer, konsolidering af skadet træ, træopskæring, lagring, limtyper m.m. Desuden bør der kunne tilbydes uddannelse inden for de mere administrative områder som prissætning og arbejdstilrettelæggelse.